

Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови

Завдання 6.1: Забезпечити доступність безпечної питної води, будівництво та реконструкцію водозабірних споруд із застосуванням новітніх технологій та обладнання.

Індикатор 6.1.3. Безпечність та якість питної води за органолептичними, фізико-хімічними та санітарно-токсикологічними показниками (по % нестандартних проб).

1. Інституційна інформація

1.1. Організація (ї)

Міністерство охорони здоров'я України (МОЗ).

2. Основні визначення і поняття

2.1. Визначення

Питна вода, призначена для споживання людиною, повинна відповідати таким гігієнічним вимогам: бути безпечною в епідемічному та радіаційному відношенні, мати сприятливі органолептичні властивості та нешкідливий хімічний склад.

Гігієнічну оцінку безпечності та якості питної води проводять за показниками епідемічної безпеки (мікробіологічні, паразитологічні), санітарно-хімічними (органолептичні, фізико-хімічні, санітарно-токсикологічні) та радіаційними показниками

2.2. Поняття

Вода питна, призначена для споживання людиною (питна вода), – вода, склад якої за органолептичними, фізико-хімічними, мікробіологічними, паразитологічними та радіаційними показниками відповідає вимогам державних стандартів та санітарного законодавства (з водопроводу – водопровідна, фасована, з бюветів, пунктів розливу, шахтних колодязів та каптажів джерел), призначена для забезпечення фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб населення, а також для виробництва продукції, що потребує використання питної води.

Органолептичні показники (запах, смак і присмак, забарвленість, каламутність) – фізичні властивості питної води, що сприймаються органами чуття.

Санітарно-токсикологічні показники – хімічні показники, що нормуються за санітарно-токсикологічною ознакою шкідливості.

Фізико-хімічні показники – фізичні чи хімічні показники, що нормуються за загальносанітарною чи органолептичною ознакою шкідливості.

3. Методологія

Державні санітарні норми та правила "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною" (ДСанПіН 2.2.4-171-10), затверджені наказом МОЗ від 12.05.2010 № 400 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 1 липня 2010 р. за № 452/17747.

ДСанПіН обов'язкові для виконання органами виконавчої влади, місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форми власності та підпорядкування, діяльність яких пов'язана з проектуванням, будівництвом та експлуатацією систем питного водопостачання, виробництвом та обігом питних вод, наглядом і контролем у сфері питного водопостачання населення, та громадянами.

Державний санітарно-епідеміологічний нагляд за безпекою та якістю питної води здійснюється в місцях водозаборів, перед надходженням води у водопровідну мережу та безпосередньо в ній, а також на етапах виробництва та реалізації питної води споживачу.

Безпечність та якість питної води за органолептичними, фізико-хімічними та санітарно-токсикологічними показниками повинна відповідати гігієнічним нормативам, наведеним у додатку 2 ДСанПіН 2.2.4-171-10.

Вміст у питній воді шкідливих речовин, не зазначених у Санітарних нормах, не повинен перевищувати їх граничнодопустимих концентрацій (ГДК), визначених санітарними нормами для поверхневих вод.

Орієнтовний перелік методик та стандартів визначення показників безпечності та якості питної води наведено у додатку 5 ДСанПіН 2.2.4-171-10.

Для визначення показників безпечності та якості питної води можуть також використовуватись інші атестовані методики та стандарти.

3.1. Розрахунок

Питома вага нестандартних досліджених проб води питної з централізованого та нецентралізованого водопостачання, що не відповідає нормативам за органолептичними, фізико-хімічними та санітарно-токсикологічними показниками, розраховується як відношення кількості досліджених проб води питної, що не відповідає нормативам за відповідний період, до загальної кількості досліджених проб води питної, що була відібрана на дослідження з централізованого та нецентралізованого водопостачання за аналогічний відповідний період, помножене на 100.

Чисельник – кількість досліджених проб води питної, що не відповідає нормативам за відповідний період.

Знаменник – загальна кількість досліджених проб води питної, що була відібрана на дослідження з централізованого та нецентралізованого водопостачання за відповідний період.

3.2. Деагрегування

За якістю води питної централізованого та нецентралізованого водопостачання.

4. Джерела даних

Галузеве статистичне спостереження: зведення даних за щорічною галузевою статистичною формою № 40-здоров "Звіт про роботу санітарно-епідеміологічної (дезінфекційної, протичумної) станції" та таблиці щодо факторів середовища життєдіяльності, що впливають на стан здоров'я людини" (березень).

Інструментарій: лабораторні дослідження, проведені територіальними ДУ "Лабораторні центри України".

5. Доступність даних

Національна доповідь "Про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні", Національна доповідь "Про стан навколишнього середовища в Україні" тощо.

6. Календар

6.1. Збір даних

Збір даних здійснюють фахівцями територіальних ДУ "Лабораторні центри МОЗ України" (ЦГЗ МОЗ) на протязі року відповідно до календарного графіка роботи фахівців та за заявками та скаргами населення.

Зведення даних фахівцями ДУ "Центр громадського здоров'я МОЗ України" за щорічною галузевою статистичною формою № 40-здоров "Звіт про роботу санітарно-епідеміологічної (дезінфекційної, протичумної) станції" та таблиці щодо факторів середовища життєдіяльності, що впливають на стан здоров'я людини" (березень).

6.2. Терміни поширення даних

Щорічно формується Національна доповідь "Про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні", яка формується та оприлюднюється Мінрегіоном відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2004 № 576 на вебсайті.

Щорічно формується Національна доповідь "Про стан навколишнього середовища в Україні" на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 07.02.1992 № 61 "Про забезпечення підготовки Національної доповіді про стан навколишнього середовища в Україні", яка формується та оприлюднюється Мінекоенерго на вебсайті.

Звіт України у межах Краткої доповіді про забезпечення оцінки прогресу у досягненні встановлення національних цільових показників до Протоколу про воду і здоров'я до Конвенції про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер 1992 року, який подається раз на три роки до секретаріату Конвенції по охороні та використанню транскордонних озер, прийнятому на розширеному засіданні міжвідомчої робочої групи з питань реалізації Протоколу про воду та здоров'я до Конвенції по охороні та використанню транскордонних озер (Протокол ратифіковано Законом № 1066-IV від 09.07.2003), який формується та оприлюднюється Мінекоенерго на вебсайті.

6.3. Виробництво даних

МОЗ

6.4. Поширення даних

МОЗ

7. Посилання

Державні санітарні норми та правила "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною" (ДСанПіН 2.2.4-171-10), затверджені наказом МОЗ від 12.05.2010 № 400 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 1 липня 2010 р. за № 452/17747: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0452-10/>